

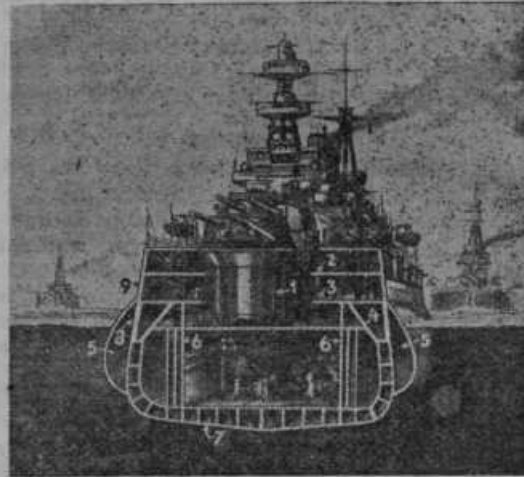
Izredna zima sili ptice roparice v mesta. S Pohorja nad Mariborom se je spustil zadnje dni proti Tržaški cesti velik planinski jastreb in se je zakadil med golobe. Od lakote v mesto prisiljenega roparja je ustrelil g. Franc Sluga s Tržaške ceste. — V Maribor pa se je zaletel za vrabci tudi sokol, katerega so ujeli v Loški ulici.

Peš in z vozovi preko zamrznjene Drave. Letos je Drava zamrznila od falskega jezua do Dravograda. Na mestih je led tako debel, da ljudje hodijo peš preko reke, pri št. Lovrencu pa vozijo celo z vozovi. Zadnje zamrznjenje Drave na omenjeno razdaljo je bilo v hudi zimi leta 1929.

Huda je na kmetih zaradi pomanjkanja vode in zamrzavanja. Iz Slovenskih goric smo prejeli več dopisov, kateri nam opisujejo, kako je sledila letošnji poletni suši huda zima, v kateri so presušili malodane vsi studenci. Redki z vodo oskrbljeni vrelci so oblegani od ljudi, ki prihajajo od daleč peš in z vozovi po pitno vodo. Posebno hudo je prizadeta goveja živina, katero je treba goniti po mnogih krajih tako daleč napajat. Oster mraz in pomanjkanje vode sta povzročila, da počivajo obpotočni mlinci, ker so brez vode in zamrznjeni tako, da morajo kmetje voziti zrnje v oddaljene motorne mline. Največja zapreka je led za vse večje mline tudi ob Dravi in na Muri. Slovenjgoričani že komaj čakajo, da se unese zima in da vsaj radi vode ne bo občutnega pomanjka.

Podražitev mila. Priprosti narod bo precej prizadet v sled podražitve mila, kojega cena je poskočila radi evropskih zapletljajev, ker je nastopilo pomanjkanje surovin, zaradi česar so morali omejiti proizvodnjo mila. Za izdelovanje mila moramo pri nas uvažati okoli 650 vagonov na leto loja, največ iz južnoameriške Argentine in Avstralije. Dalje se rabi za milo še industrijska mast ter ko-

kosovo olje. Naša industrija mila uvaža iz tujine 80 % surovin, od katerih so se nekatere podražile za več nego 100 % in je radi vojne njih uvoz nemogoč ali pa zelo otežkočen. Kljub naštetim nedostatom in zaprekam pa se je povpraševanje po milu znatno povečalo. Mila je začelo primanjkovati in cene so poskočile. Upanje je, da se bo pri nas vprašanje mila rešilo, kakor hitro bo organizirano zbiranje mastnih odpadkov, katere naša milna industrija nujno potrebuje.

Prerez skozi angleško bojno ladjo »Royal Oaka«, ki je bila torpedirana in potopljena od nemške podmornice. Ladja je odrinila vode 29.150 ton in je bila oborožena z osmimi 38,1 cm topovi in z dvanajstimi 15,2 cm topovi. Posadke je bilo 1250 mož. Številke na sliki pomenijo: 1. Stolp za topove s 33 cm oklopom. 2. Zgorajni oklopni krov in 3. spodnji oklopni krov. 4. Obstranski oklopi. 5. Obramba proti torpedom. 6. Izstreine cevi za torpede. 7. Dvojne dno. 8. Pasni oklop. 9. Oklop, ki varuje prostore, v katerih bivajo mornarji.

Mežiška dolina

Današnje številke smo poslali v Mežiško dolino poleg rednih številke še posebej toliko, da bo lahko vsakdo dobil »Slov. gospodarjac v roke. Sedaj pa vabimo naše prijatelje v tej dolini, da rečejo za »Slov. gospodarjac dobro besedo. Položnice smo tudi priložili. Nakažite vsaj delno naročnino, da bomo tistim, ki lista še nimajo, začeli list redno pošiljati.

Uprava »Slov. gospodarjac.

Bencin bo na karte od 8. februarja. Dne 8. februarja bo prenehala prosta prodaja bencina in bodo uvedene po celi državi karte. Bencinske karte se bodo izdajale za 1 leto in bodo stale za tovorna vozila 20, za luksuzna 40 din. Napovedujejo, da bodo dobivali taksiji po 120—230 l, lastniki poslovnih avtomobilov 80—180, lastniki športnih vozil pa 40—100 l. Kakor zagotavljajo, bodo ostale bencinske cene iste.

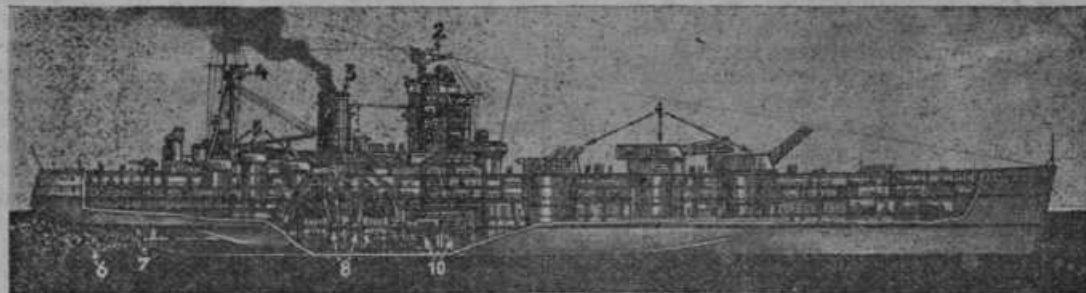
Za postal čas pripravljamo naslednje knjige: F. S. Finžgar: Sedem postnih slik. Govori za postni čas. Broš. 12 din, vez. 20 din. — Kopatin: Pasijonski molitvenik. Z rdečo obrezo 16 din, z zlato obrezo 20 din. — Dr. Lukman Fr. Ks.: Martires Christi (Kristusovi mučenci). Poročila o mučencih iz prvih stoletij. Broš. 76 din, vez. 92 din. — Dr. Lukman Fr. Ks.: Izbrani spisi svetega Cecilija Cipriana. Prvi del: Pisma. Knjižica »O padlih«. Broš. 36 din, vez. 48 din. — Omerza France: Apostolski očetje. Broš. 40 din, vez. 52 din. — Knjige dobite v vseh knjigarnah. — Udje Družbe sv. Mohorja jih dobe 25% ceneje, če jih naroče naravnost pri Družbi sv. Mohorja v Celju.

Trgovci! Grelec za ušesa razpošilja vsako množino Stermecki, Celje.

Smrtonosen strel radi ljubosumnosti. Mira Frankova, predilka v mariborski tekstilni tovarni in rejenka iz Cirkovec pri Pragerskem si je bila dobra z 28 letnim orožniškim kaplarjem Adamom Tomičem, rodom iz šida in uslužbenim v Cirkovcah. Ker je Frankova hotela pustiti orožnika, jo je ta polskal 25. januarja zjutraj v tovarni in jo je ustrelil pri predlitem stroju naravnost v srce, da se je zgrudilo deklet mrtvo. Morilec je nato odločil samokres ter službeni pas. Izjavil je, da si je hotel sam končati življenje s kroglo, pa mu je odpovedalo orožje. Izročili so ga vojaški oblasti. Ljubosumni Tomič je hotel Frankovo že dvakrat ustreliti, a mu je srečno ušla.

Vlomilec povzročil posestnici 5540 din škode. V Framu pri Mariboru se je splazil v spalno sobo za goste pri posestnici Mariji Vajsi neznanec in ji je povzročil 5540 din škode. Vlomilec je odnesel 2600 din gotovine, devet dukatov po 10 K, pet po 20 K in pet zlatnikov po 10 frankov.

Roparski umor, ki razburja Savinjsko dolino. Zločinska kronika Savinjske doline beleži lani

Podolžni prerez angleške bojne ladje »Nelson«. — Številke označujejo: 1. Trije stolpi s tremi 40,6 cm topovi. 2. Bojni stolp z osrednjim topništvom, z žarometi ter prostorom za zemljevide in kompase. 3. Dimnik. 4. Jambor. 5. Na vsaki strani po trije stoipi za dva 15,2 cm topa. Ladja ima še dve cevi za torpediranje, mnogo protiletalskih topov in strojnih pušk. 6. Krmilo. 7. Krmilni propeler. 8. Kotel. 9. Cevi za odvajanje dima. 10. Turbina. Med dimnikom in jamborom je vzletališče za pomorska letala.

zdirjal na cesto. Za hip so kar onemeli kovač in drugi, nato so skočili za ubežnikom. Hud lov je precej časa trajal, preden so konja prijeli in ga odvedli proti kovačnici. A čim so prišli do kovačnice, je ni bilo več — pač pa kup razvalin. Kovačnica se je bila sesula medtem, ko so možje lovili konja. Ali je konj zares čutil in slutil nesrečo, ki je ljudje niso poznali?

Na dnu morja

»Potapljaški stan je najtežji poklic na svetu«, pravi francoski potapljač Charles Courouble, ki se je, kot sam pravi potopil že petnajstičkrat. »Noben poklic ni bolj nevaren za življenje, noben ni tako ogrožen z nenavadnimi prilikami, ni

ozrl na vse strani. Ko je ugotovil, da ni nikjer nikogar, je zavil proti vasi.

Spotoma si je polglasno požvižgaval. Prejšnji dogodek ga je še samo v toliko zanimal, v kolikor bi mu mogel škoditi, ker pa je bil prepričan, da ljudje ne bodo zanj zvedeli, je bil miren. Dušo je sovjetska revolucija ubila v njem in tako mu niti ni prišlo na misel, da bi se krvavega dejanja kesal kot zločina.

3.

Ribiči so se že zdavnaj vrnili na svoje domove. S svojci so delili prazno prežganko, ki je večji del edina hrana prebivalcev v tem delu Ukrajine. Nekoč je vsaka družina obdelovala vrt in v njem gojila sočivje. Danes so vrtovi pusti in prazni. Čemu saditi in gojiti stvari, ki bi jih izstradani sosede ponoči pokradli, ali pa bi jih zaplenil vaški sovjet? Ker je vse skupna last, se nihče ne muči, da bi pridelal kaj posebnega — za zajednico. Naj delajo sovjeti kar koli, bo vendar vedno družina ostala tista družabna celica, za katero se bodo ljudje ogrevali.

Po mestih se sovjeti na vse kriplje trudijo, da bi ubili navezanost na družino. Očetom in materam odvzamejo otroke in jih dajo v otroške zavode. Iz malčkov ustvarjajo lastnino sovjetske države, ki jih redi, oblači, izobražuje za brezbožna, brezdržinska bitja.

Iz teh vzgajališč je že prišlo več milijonov mladeničev in mladenk, ki popolnoma odgovarjajo brezbožnemu in brezdržinskemu socialnemu idealu sovjetskih mogočnejev.

Toda po vaseh, v katerih so tri četrtine prebivalstva sovjetske Rusije, je oblast zaradi pomanjkanja sredstev bila prisiljena pustiti otroke staršem. Boda teh otrok je sicer velika, toda greje jih materinska ljubezen in mnogi izmed njih so ohranili v sebi tajni žar krščanskega verovanja, ki sta ga vcepila v njihove duše oče in mati. Četudi je po vaseh in mestih proglašeno, da vera ne obstoja in četudi so vaške cerkve spremenjene v sovjetska skladišča, duhovniki pregnani in pobiti kot stekli psi, Kristus še dalje vlada v mnogih dušah in o Veliki noči se ljudje skrivaj še vedno poljubujejo in si šepetajo: »Kristus je vstal!«

Obitelj ribiča Ivana Krilova je bila ena izmed tistih, ki ni hotela umreti...

Mati, ki je bila neprestano bolna, je mirno životarila.

Pred kakimi petnajstimi leti, ko še boljševizem ni uveljavljajal svojega trinoštva v Ukrajini, je bila Elza Krilova marljiva, močna ženska. V marsičem je prekašala vse svoje tovarišice. Nobena ni znala tako lepo urediti hiše ko ona. Z njo je prihajalo sonce in veselje v hišo. Mož je bil ves srečen. Imela sta dva otroke: Natašo

par hudih roparskih zločinov, ki so ostali do danes nepojasnjeni. Pa je že zopet dospela iz Malih Braslovč 25. januarja vest, da je bil tam izvršen v hiši sester Neže in Marije Puncer roparski umor. Tolovaj je vdrl v hišo in zahteval denar. V postelji je zadavil 76 letno Nežo Puncerjevo, njeno sestro pa je pobil do nezavesti. Ko se je 70 letna Marija zopet ovestila, je po-

hčila v sosedno hišo, v kateri prebivata njena nečakinja in njen mož Cilensek, katerima sta stari sestri izročili posestvo. Obveščeni orožniki so bili koj na mestu zločina in ugotovili, da sta bila dva razbojnika, ki sta odnesla 8000 din gotovine. Puncerjevi, kjer pravijo po domače pri Mekusu, sta zelo marljivo in daleč na glasu kot dobri ter mirni ženski.

bokem snegu. Smrtno ponesrečeni fant je najmlajši od petih otrok revne Božnarjeve družine.

Pod plazom se zadušila dva mlada moška

Dne 25. januarja dopoldne je peljal mlinar in žagar Jurij Stanonik v Logu z dninarjem Fr. Mrakom in petimi hlapci na šestih sankah hlude iz grabe. Ob devetih predpoldne se je sprožil s strmega hriba pod Sv. Filipom in Jakobom pri Škofji Loki 100 metrov širok snežen plaz in zasul sedem moških ter šest konj. Prva sta se odkopala iz snega gospodar ter en hlapec, ki sta otela enega konja. Nato je odbrzel gospodar po pomoč. Njegovi prošnji se je odzvalo 30 moških iz Loga, ki so po enurnem napornem iskanju in kopanju izkopal tri žive hlapce ter štiri konje.

Polni dve uri so se trudili z vsemi močmi, da so prišli do še preostalih dveh, katerima pa tudi umetno dihanje in zdravnik nista mogla več pomagati. Pod debelo plastjo snežnega plazu sta se zadušila 24 letni samski hlapec iz Poljan in 34 letni dninar Franc Mrak iz Loga, ki zapušča ženo in štiri otročičke.

Snežni plazovi zasuli ljudi in živino

Huda nesreča radi plazu nad Mariborom

Izredna nesreča radi snežnega plazu se je zgodila 25. januarja na pobočju Sv. Urbana nad Kamnico pri Mariboru. Posestnik Raner, ki je doma blizu Sv. Urbana, je hotel napraviti skozi visoki sneg gaz, da bi šli njegovi otroci lahko v šolo in bi imel zvezo s sosedi. V štor je zapregel vole in je hotel s pomočjo žene na ta način predreti sneg do sosedu Hauptmana. Žena je bila na hlođu, da bi uravnavala smer. Na pobočju pa je zalotil oba nenadoma velik plaz in ju je potegnil s seboj z volovsko vprego vred in je zdrčalo vse navzdol kakih 60 metrov globoko v grabo. Pri Ranerjevih je ostala doma samo 78 letna stara mati in štiri otroci od dveh do desetih let. Družini se niti sanjalo ni, zakaj da očeta in matere ni od nikoder. Ko je zmanjkalo drv, je šla stara mati do sosedu Hauptmana, da poižve, kje da sta mlada dva. Sosed je šel pogledat in je kmalu videl, da se je sprožil plaz. Takoj se je podal v Kamnico k županu in ga je obvestil o Ranerju in njegovi ženi. Župan je sklical gasilce in ti so se podali na iskanje zginulih. Po dolgem iskanju in kopanju so začeli najprej na vole, za temi pa na Ranerja in ženo, ki sta bila seve oba mrtva.

Smrtno ponesrečeni Raner je bil star 44 let, žena pa 31 let. Bila sta pridna in sta z vso vnemo obdelovala svojo posest.

Grozna nesreča je presunila vso kamniško župnijo in mariborsko okolico.

*

Proti koncu minulega tedna je nastopilo južnejše vreme, ki je začelo v bolj goratih

Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede ter trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stolici, naj pijejo vsak dan čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

in Petra. Hčerka je štela deset let, Peter pa jih je imel šest. Nataša je že kot otrok bila zelo lepa. Njene ognjevite oči, sveža barva njenega okroglega obraza, mala smehljajoča usta so polnila materino srce s tihim veseljem. In ko se je oče vrnil z ribolova, utrujen, premočen ter je zagledal hčerko, ki mu je veselo priskakljala naproti, je pozabil na utrujenost in ves srečen privil Natašo k sebi.

Priplazila se je sovjetska zver, iztegnila svojo šapo nad Ukrajino in vse uničila: zadovoljnost, izobilje, prostost. Nataša je postajala od leta do leta lepša in Krilov jo je v duhu že gledal kot ženo Klavska, najstarejšega sina Alekseja Andrejeva. A lepi mladenič je nenadoma izginil. Z domačimi vred ga je tudi Nataša objokovala, ker ga je ljubila z vsem žarom mladega, nedolžnega srca. Čez nekaj let se je izgubljeni sin pojavil kot ljudski komisar v Odesi pod imenom Klavs Rišin. V Moskvi je dosegel enega tistih izrednih političnih položajev, ki jih moremo vzporediti samo s položaji nekaterih boljševiških prvakov v prvih letih revolucije, ki so se iz nič povzpeli do neomejene oblasti, s katero so tlačili ubogo ljudstvo.

Nataša je sedaj stara petindvajset let. Že dolgo skrbi za hišo. Nadomešča mater, ki ji rak razjedla želodec in je nesposobna za delo. Bolnično stanje je tem hujše, ker domači ne morejo dati zdravil in primerne hrane.

Poleg matere je še drug bolnik pri hiši -- Peter.

krajih prožiti nevarne snežne plazove. Plazovi so povzročili pri Škofji Loki kar dve hudi nesreči, ki sta zahtevali tri mlada življenja.

Dvanajstletni fant smrtna žrtev plazu

Pri Sv. Andreju blizu Škofje Loke sta kočar Janez Božnar in njegov 12 letni sin Urban s plugom orala gaz skozi sneg. Kar nenkrat je prihrumel navzdol po hribu sneženi plaz, ki je pobral s seboj oba s plugom vred. Oče si je kmalu pomagal izpod snega, a sina je odneslo mimo njega in so ga našli šele po 14 urnem iskanju mrtvega v dva metra glo-

P o s v e t u

Radi romunskega petroleja se prestavlja vojna pozornost iz zapada proti vzhodu. Odkar je okušala Nemčija med svetovno vojno bogastvo romunskih petrolejskih vrelcev, si je skušala od zasedbe Avstrije, Češkoslovaške in Poljske pripraviti pot do romunske nafte. Nekaj časa je zgledalo, da bo sovjetska Rusija z zasedbo vzhodnega dela Poljske branila Nemcem dostop do Romunije. Nemci so sicer sklenili z Romunijo pogodbo glede dobave velike količine nafte, a na izvajanje te pogodbe niso pritiskali, dokler ni razgalila Finska sovjetsko vojaško nemoč pred vsem svetom. Finske zmage so odprle Nemcem oči, da je boljševiška Rusija nesposobna, da bi se spustila v vojno s kako večjo, v vojaškem oziru dobro organizirano in pripravljeno državo. Očitno že Rusom tako huda prede, da so dovolili Nemcem, da bodo lahko po sovjetski Galiciji prevažali v raj romunski petrolej. Radi tega so bile v sovjetski del Galicije poslane v zadnjem času nemške čete, pod kojih varstvom bi se naj vršil prevoz iz Romunije in obenem bi naj Nemčija zopet organizirala izrabo galiških petrolejskih vrelcev, ki pripadajo sicer Rusiji, a ta od zasedbe vzhodne Galicije ni ničesar storila, da bi od Poljakov porušene črpalke zopet postavila in začela iz zemlje čr-

pati nafto. Sedaj, ko je očitno, da se hoče Nemčija razmahniti do romunskih naravnih bogastev, sta se postavili na noge tudi Anglija ter Francija, kojih kapital je naložen v romunskih petrolejskih vrelcih. Na eni strani pritiskajo na Romunijo Nemci, na drugi pa Angleži in Francozi. Romunija se je skušala izmotati iz nevarnega položaja na ta način, da je vso svojo petrolejsko industrijo postavila pod diktatorsko vodstvo države. Odslej bo to industrijo vodila država in bo prodajala petrolej sama, ne da bi vprašala za mnenje družbe kot lastnice petroleja. Radi omenjenega postopanja romunske vlade sta najbolj nezadovoljni Anglija ter Francija, ker očitata podržavljenje petroleja nemaškemu pritisku. Z nevarno krizo, katera se je pojavila glede romunskega petroleja, se bo sigurno ukvarjala konferenca Balkanske zveze, ki se bo vršila dne 2. februarja v Beogradu. Boj za romunski petrolej bo najbrž prestavil vso vojno pozornost iz zapada zopet proti vzhodu, kjer se je sedanja vojna tudi začela.

Slaba žetev — izgubljena bitka. Mussolini je imel 22. januarja ob priliki izročitve nagrad v žitni tekmi (najboljšim tekmovalcem pri pridelavi žita) govor, v katerem je med drugim poudaril: Žetev žita leta 1939 ni bila takšna, kakor sta bili žetvi dve prejšnji leti.

Pred leti se je bil močno prehladil. Ker ni bilo zdravnika, zdravil in primerne hrane, boleznii niso mogli popolnoma pregnati. Fanta se je lotila sušica. Njegovo stanje je brezupno. Vsi vedo, da ne bo dočakal starosti.

Nataša je stregla bolnikoma, kolikor je mogla. Od doma je redko šla. Ker je bila v kljub pomanjkanju, ki ga je trpela, lepa, se je bala boljševikov. Kar tresla se je ob misli, da bi srečala kakega boljševika, ki bi jo prijel za roko in ji rekel, naj gre z njim na ženitovanjski urad.

Česar se je Nataša bala, se je nekoč res zgodilo. Nekega jutra je šla na dom Alekseja Andrejeva. Srečal jo je Šubinov tovariš Karanzin, ki je že dolgo hlepel po njej. Nataša je vzdrhtela, ko ga je zagledala. A le za hip. Zavedala se je, da mora biti močna in odločna.

Karanzin ji je zastavil pot in jo poželjivo gledal.

»Nataša, za ženo te hočem imeti. Pristani na to, drugače gorje tvojemu očetu, ki je bil v službi belih.«

V dekletu se je stresla vsaka žilica, ko je gledala pred seboj Karanzinov zabuhli obraz, rdeči nos in njegove s krvjo zalite oči. Premagala je strah in na vitez mirno odgovorila:

»Karanzin, zdi se mi, da si danes pil preveč vodke.«

Ko jo je rdečkar hotel s silo pograbit, ga je tako sunila, da se je zvrnil po tleh. Ona pa je zbežala.

(Dalje sledi)

samo to, da mora biti potapljač priseben in odločen, ampak mora biti tudi tako zdrav, da mu nobena reč ne škoduje. Leta 1912 se je Courouble potopil po pogreznenju ladje »Elizabethville« na zahodni afriški obali. Ko je bil ondi v kapitanovi kajuti, se je hipoma vzburkalo morje in razbitina se je zibala sem in tja. Courouble je bil sicer skrbne zapri za železom obita vrata, vendar so se pri hudem sunku tako močno zaprla, da so mu presekala cev za zrak. Courouble so sicer rešili, vendar ni mogel nikoli doisezno povedati, kakšne misli so ga obhajale ob tisti priliki. A ko se mu na ladji smeli potapljaško čelado, so bili njegovi lasje popolnoma sivi.

*